

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 64 став 1 точка 22 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004, 61/2005 и 129/2006) и член 101 став 3 од Законот за банките („Службен весник на РМ“ бр. 67/2007), Советот на Народната банка на Република Македонија донесе

ОДЛУКА

за објавување извештаи и податоци од страна на банката
(„Службен весник на РМ“ бр.134 /2007)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа одлука се пропишуваат извештаите и податоците кои банката е должна да ги објави, како и начинот, формата и роковите на нивното објавување.

2. Банката е должна да донесе политика за обелоденување, која треба да ги содржи видот на податоците кои ќе се објавуваат, фреквенцијата на објавувањето и контролните системи при процесот на обелоденување.

3. Податоците кои банката е должна да ги објави, согласно со оваа Одлука, треба да бидат точни и навремени и да можат да претставуваат основа за донесување соодветни економски одлуки од страна на корисниците (јавноста).

II. ПРИМЕНА НА ОДЛУКАТА

4. Податоците и извештаите пропишани со оваа Одлука се објавуваат од страна на:

- банка која не е член на банкарска група, согласно со Законот за банките, која ги објавува податоците и извештаите, пропишани со оваа Одлука на поединечна основа;
- банка која е предмет на консолидирана супервизија, согласно со Законот за банките, која ги објавува податоците и извештаите пропишани со оваа Одлука на поединечна и на консолидирана основа;
- банка која е член на банкарска група, согласно со Законот за банките, освен банката од алинеја 2 од овој став, како и банка која е член на банкарска група чие матично лице е со седиште во Европската унија, која ги објавува единствено податоците и извештаите пропишани во точките 8, 9, 11 и 12 од оваа Одлука, на поединечна основа.

По исклучок на став 1 алинеја 3 од оваа точка, банка која се смета како значајна за банкарскиот систем на Република Македонија (во понатамошниот

текст: значајна подружница) е должна да ги објавува сите податоци и извештаи пропишани со оваа Одлука, на поединечна основа.

Како значајна подружница се смета банка основана во Република Македонија која учествува со над 5% во вкупната актива на банкарскиот систем на Република Македонија.

5. Филијалата на странската банка ги објавува податоците и извештаите пропишани во точка 8 и 12.

По исклучок на став 1 од оваа точка, филијалата на странската банка која се смета како значајна за банкарскиот систем на Република Македонија, според точка 4, став 3 од оваа Одлука, е должна да ги објавува соодветно сите податоци и извештаи пропишани со оваа Одлука.

6. Оваа Одлука се применува соодветно и од страна на штедилниците.

III. ИЗВЕШТАИ И ПОДАТОЦИ КОИ БАНКАТА Е ДОЛЖНА ДА ГИ ОБЈАВУВА

7. Банката е должна да објавува:

- податоци за своето работење;
- податоци за своите акционери;
- податоци за висината на сопствените средства и за адекватноста на капиталот; и
- податоци за системите и процесот на управување со ризиците.

Банката ги објавува податоците од став 1 од оваа точка најмалку на начинот и во обемот што се пропишани со оваа Одлука.

1. Податоци за банката

8. Банката е должна да ги објавува следните податоци:

- називот, седиштето и единствениот матичен број;
- организациската структура и бројот на вработените;
- преглед на финансиските активности кои може да ги врши, согласно со дозволата за основање и работење издадена од гувернерот на Народната банка на Република Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка);
- преглед на финансиските активности кои во моментот ги врши; и
- преглед на финансиските активности за кои, од страна на гувернерот на Народната банка, е изречена забрана или ограничување за нивното вршење, односно е повлечена согласноста.

9. Покрај податоците од точка 8 од оваа Одлука, банката која е член на банкарска група (без оглед дали матичното лице е со седиште во Република Македонија или надвор од неа), ги објавува и следните податоци:

- називот, седиштето и претежната дејност на матичното лице, како и на секој член на банкарската група;
- организациската структура на банкарската група;
- учеството на банката во вкупниот број акции и во акциите со право на глас во секој член на банкарската група.

10. Покрај податоците од точка 8 и 9, банката, која е предмет на консолидирана супервизија, согласно Законот за банките, ги објавува и следните податоци:

- учеството на матичното лице во вкупниот број акции и во акциите со право на глас на секој член на банкарската група;
- описот на евентуалните разлики при примената на консолидација за сметководствени и супервизорски цели;
- називот на лицата кои се: а) целосно консолидирани; б) пропорционално консолидирани и в) во кои банката има капитални делови кои се одбитни ставки од сопствените средства на банката; г) кои се исклучени од консолидацијата за супервизорски цели и основата за нивно исклучување;
- постојните или можните практични или формално-правни пречки за навремен пренос на сопствените средства или за отплата на обврските меѓу матичното лице и неговите подружници;
- вкупниот износ за кој сопствените средства на банкарската група се пониски од потребниот минимум сопствени средства или друга соодветна категорија на сите подружници кои не се вклучени во консолидацијата и називот на тие подружници.

2. Податоци за акционерската структура на банката

11. Банката е должна да ги објавува следните податоци за акционерите со квалификувано учество:

- за правни лица - називот, седиштето, правната форма, претежната дејност и процентот на учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката;
- за физички лица - името и презимето, адресата и процентот на учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката.

За акционерите кои немаат квалификувано учество во банката се објавува нивниот вкупен број и нивното вкупно учество во вкупниот број акции и во вкупниот број издадени акции со право на глас во банката.

Банката којашто е предмет на консолидирана супервизија согласно со Законот за банките, а којашто не е матично лице на банкарската група, ги објавува податоците од став 1 и 2 од оваа точка и за матичното лице.

3. Податоци за сопствените средства и за адекватноста на капиталот на банката

12. Банката ги објавува следните податоци:

- износот на почетниот капитал кој е запишан во Централниот регистар;
- бројот на акциите од секој род и класа, како и номиналниот износ на акциите;
- описот на карактеристиките на основните компоненти на сопствените средства;
- износот и компонентите на основниот капитал, утврден согласно со Одлуката за Методологијата за утврдување на адекватноста на

капиталот (во понатамошниот текст: Методологија за утврдување на адекватноста на капиталот);

- износот и компонентите на дополнителниот капитал I и дополнителниот капитал II, како и нивниот износ кој, согласно со Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, може да биде дел од сопствените средства на банката;
- видот на одбитните ставки од основниот капитал и дополнителниот капитал и нивниот износ;
- вкупниот износ на сопствените средства и висината на адекватноста на капиталот;
- висината на капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик, утврден согласно со Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, прикажан одделно за билансните и вонбилансните ставки;
- висината на капиталот потребен за покривање на валутниот ризик утврден согласно со Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот;
- висината на капиталот потребен за покривање на пазарниот ризик, утврден согласно со Методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, при што одделно се прикажува износот на капиталот потребен за покривање на генералниот и специфичниот ризик од вложувања во сопственички хартии од вредност и вложувања во должнички инструменти од портфолиото за тргување и износот на капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака и ризикот од другата договорна страна;
- висината на капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цената на стоките;
- висината на капиталот потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност;
- висината на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик;
- висината на капиталот потребен за покривање други ризици, доколку банката по сопствена оценка утврдила дополнителен износ на капитал потребен за покривање на тие ризици, или доколку Народната банка утврдила дополнителен износ на потребен капитал, заради природата, видот и обемот на активностите коишто ги извршува банката и ризиците на кои е изложена како резултат на тие активности.

4. Податоци за процесот на управување со ризиците

13. Во согласност со целите и политиките за управување со ризиците, банката е должна да ги објавува:

- стратегиите и процесите на управување со секој поединечен ризик;
- структурата и организацијата на функцијата на управување со ризици;
- структурата на системот за мерење на ризикот и системот за внатрешно известување;
- политиките за заштита и намалување на ризикот, како и процедурите за следење на ефикасноста на извршувањето на овие политики.

14. Покрај податоците од точка 13, во однос на управувањето со кредитниот ризик, банката е должна да ги објави следните податоци:

- описот на политиката за вршење исправка на вредноста и за издвојување посебна резерва;
- износот на изложеноста на кредитен ризик, пред и по извршената исправка на вредноста, односно по издвоената посебна резерва;
- просечната изложеност на кредитен ризик за периодот за кој се објавува и изложеноста по одделни категории на ризик;
- износот на достасаните кредити;
- износот на изложеностите на кредитен ризик за кои е извршена исправка на вредноста, односно е издвоена посебна резерва;
- географската дистрибуција на изложеноста на кредитен ризик - Република Македонија, земјите-членки на ЕУ, останатите земји во Европа, земјите-членки на ОЕЦД (со исклучок на земјите од Европа), останати земји;
- секторската дистрибуција на изложеноста на кредитен ризик - изложеност кон банки, други финансиски институции, нефинансиски институции, домаќинства, држава, непрофитни институции кои им служат на домаќинствата, нерезиденти;
- резидуалната договорна рочна структура на изложеноста на кредитен ризик (со рок на достасување до една година и над една година);
- структурата на изложеноста на кредитен ризик по дејности. За најголемата изложеност кон одделна дејност се објавуваат и следните податоци: а) износот на достасаните кредити, б) износот на изложеноста за која е извршена исправка на вредноста, односно е издвоена посебна резерва, в) износот на извршената исправка на вредноста, односно издвоената посебна резерва за идентификуваните кредитни загуби од изложеноста кон дејноста;
- износот на пререструктурираните побарувања, согласно со Одлуката за супервизорските стандарди за регулирање на достасаните, а ненаплатени побарувања на банките;
- движењето на исправката на вредност, односно издвоената посебна резерва во текот на периодот за кој се објавува (состојба на почетокот на периодот за кој се објавува, извршена дополнителна исправка на вредноста, односно издвоена посебна резерва, ослободување на исправката на вредноста, односно на посебната резерва, отписи во текот на периодот за кој се објавува и состојба на крајот на периодот за кој се објавува).

15. Покрај податоците од точка 13 од оваа Одлука, во однос на управувањето со пазарниот ризик, банката е должна да објавува податоци за структурата на портфолиото за тргување по одделни видови финансиски инструменти, како и за политиките кои ги применува за распоредување на одредена позиција во портфолиото за тргување или во портфолиото на банкарски активности.

16. Покрај податоците од точка 13 од оваа Одлука, во однос на управувањето со оперативниот ризик, банката е должна да објавува основни податоци за пристапот кој го користи за пресметка на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик.

17. Покрај податоците од точка 13 од оваа Одлука, во однос на управувањето со ризикот кој произлегува од капиталните вложувања (стекнување капитални делови), кои не се дел од портфолиото за тргување, банката е должна да ги објави следните податоци:

- краток опис на стратегијата на банката за стекнување капитални делови во други правни лица;
- краток опис на политиката на банката за сметководствено вреднување на капиталните вложувања;
- износот на капиталните вложувања и нивната класификација според видот, т.е според тоа дали се работи за вложувања во сопственички хартии од вредност за кои постои активен пазар или за вложувања во сопственички хартии од вредност за кои не постои активен пазар;
- секторската структура на капиталните вложувања (капитални вложувања во банки, други финансиски институции, нефинансиски институции, нерезиденти);
- кумулативниот износ на реализираните добивки (загуби) кои произлегуваат од отуѓувањето на вложувањата во текот на периодот за кој се објавува;
- вкупниот износ на нереализираните добивки (загуби) од капиталните вложувања.

IV. НАЧИН, ФОРМА И РОКОВИ НА ОБЈАВУВАЊЕ НА ПОДАТОЦИТЕ

18. Банката е должна да ги објавува податоците пропишани со оваа Одлука на македонски јазик на нејзината интернет-страница, во извештајна форма.

Банката е должна да ја извести Народната банка за адресата на нејзината интернет-страница, како и за секоја можна промена.

Банката е должна на интернет-страницата да го прикаже и датумот на објавување на податоците од став 1 од ова точка. Во случај, на коригирање на објавените податоци од став 1 од ова точка од страна на банката, таа е должна да го објави и датумот на извршените корекции.

19. Банката е должна да ги објавува податоците од глава III деловите 1, 2 и 3 на оваа Одлука, најмалку на полугодишна основа, додека податоците од глава III делот 4 на оваа Одлука, е должна да ги објавува најмалку еднаш годишно.

20. Податоците кои банката ги објавува на годишна основа треба да бидат ревидирани од друштвото за ревизија.

21. Податоците кои се однесуваат на состојбата на крајот на годината (31.12.) треба да бидат објавени на интернет-страницата на банката, најдоцна до 15.05. во тековната година за претходната календарска година.

Податоците кои се однесуваат на состојбата на крајот на полугодие (30.06.) треба да бидат објавени на интернет-страницата на банката, најдоцна до 31.07 во тековната година.

22. Народната банка може да побара од банката да објавува дел или сите податоци, пропишани со оваа Одлука, за пократки периоди, во зависност од обемот и видот на нејзините активности, во случај на значителни промени во акционерската структура на банката, висината и структурата на изложеноста на банката на ризици и во висината и структурата на сопствените средства на банката.

V. ОСЛОБОДУВАЊЕ НА БАНКАТА ОД ОБВРСКАТА ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ПОДАТОЦИ

23. Доколку податоците коишто банката е должна да ги објавува, согласно со оваа Одлука, се вклучени во објавените ревидирани финансиски извештаи или се дел од објавените податоци, согласно со барањата на овластена берза или на друг надлежен орган, банката нема обврска дополнително да ги објави на својата интернет-страницата.

24. Банката нема обврска за објавување на дел или на сите податоци пропишани со оваа Одлука, во следните случаи:

- кога податоците не се материјални;
- кога податоците имаат третман на сопствени или доверливи податоци.

Според оваа Одлука, податоците се сметаат за материјални доколку нивното изоставување или погрешно прикажување може да влијае или да ја промени економската одлука на корисникот на тие податоци.

Според оваа Одлука, сопствени податоци се податоци (на пр. за одредени производи или за системите на банката), чие евентуално осознавање од страна на конкурентите на пазарот би можело да предизвика намалување на вредноста на инвестицијата на банката во таквите производи или системи и/или да доведе до влошување на нејзината конкурентска позиција на пазарот.

Според оваа Одлука, податоците се сметаат за доверливи доколку се стекнати при вршење банкарски и други финансиски активности и трансакции за поединечни комитенти на банката.

25. Банката е должна да ја извести Народната банка за случаите од точка 23 и 24 од оваа Одлука, најдоцна во рок од 15 дена пред датумот на објавувањето на податоците од точка 21 од оваа Одлука.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

26. Гувернерот на Народната банка може да пропише упатство за спроведувањето на оваа Одлука.

27. Оваа Одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе почне да се применува од 31.12.2007 година.

По исклучок на став 1 од оваа точка, точката 12, освен алинеите 1, 2 и 7 и точките 13, 14, 15, 16 и 17 од оваа Одлука, ќе почнат да се применуваат од 01.01.2009 година.

Обр. 02-15/X - 1/2007
31.10. 2007 година
Скопје

м-р Петар Гошев
Гувернер
Претседател
на Советот на Народната банка
на Република Македонија